

KAMUDA SENDİKALARIN TOPLU SÖZLEŞME YETKİSİ KALKIYOR

Aydınlık Gazetesi, 24 Mart 2018

Yıldırım Koç

Türkiye’de kamu kesiminde çalışan işçi sayısı hızla artacak. 1990’lı yılların başlarında Türk-İş ile Hükümet arasında yapılan toplu sözleşme görüşmelerinin kapsamındaki işçi sayısı 800 bine yakındı. Daha sonraki yıllarda gerçekleştirilen özelleştirmeler sonucunda bu rakam 200 binlere düşmüştü. Ancak kamu kesimindeki taşeron işçilerinin büyük bölümünün kadroya geçirilmesiyle bu sayı bu kez 1 milyona yaklaşacak. Sendikalar, büyük olasılıkla 2021 yılı başından itibaren kadroya geçirilmiş bu işçiler adına toplu sözleşme imzalamaya çalışacak. O zamana kadar diğer işçiler adına toplu sözleşme görüşmeleri sürecektir.

Ancak artık yeni bir düzenleme var ve birçok insan bu konuda bilgi sahibi değil.

ÇERÇEVE ANLAŞMA PROTOKOLLERİ

Türk-İş ile Hükümet arasında 1993 yılından beri kamu kesiminde çalışan işçileri kapsayan bir çerçeve anlaşma protokolü imzalanıyor. Bu çerçeve anlaşma protokolünün bağlayıcılığı yok. Ayrıca belediyelerde çalışan işçileri örgütleyen sendikalar bu protokolün kapsamı dışında. İsteyen sendika bu çerçeve protokolünü dikkate almadan kamu işveren sendikaları ile görüşme yapabilir veya bazı protokollerle ek haklar elde edebilir.

Ancak 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin (R.G.24.12.2017) 112. maddesiyle, 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanununa Ek Madde 2 eklendi. Bu madde, belediyeler de dahil olmak üzere, tüm kamu kurum ve kuruluşlarını kapsıyor. Bu maddeye göre, konfederasyonlarla hükümeti temsil eden yetkililer arasında imzalanacak olan çerçeve anlaşma protokolü artık sözkonusu konfederasyona üye tüm sendikalar için bağlayıcı olacak. Diğer bir deyişle, kamu kesiminde örgütlü sendikaların toplu sözleşme yetkisi, üyesi buldukları konfederasyona devredilmiş oluyor. Ayrıca, geçmişteki çerçeve anlaşma protokollerinin kapsamında belediyeler bulunmazken, artık belediyeler de bu kapsama alınıyor.

BAĞLAYICI PROTOKOL

Sözkonusu maddenin ilgili bölümü şöyle:

“Çalıştırılan işçilerin mali ve sosyal haklarını belirlemek üzere kamu toplu iş sözleşmeleri çerçeve anlaşma protokolü imzalanabilir. **Bu protokol hükümleri geçerlilik süresi içinde bu madde kapsamındaki idareler ile taraf konfederasyona üye olan sendikalar için bağlayıcıdır.**”

Böyle bir uygulama işçiler açısından çalışma mevzuatımıza ilk kez getiriliyor.

Uygulamanın nasıl olacağı da açık değil.

Türk-İş ile Hükümet yetkilileri arasında imzalanan 2017 yılı Kamu Toplu İş Sözleşmeleri Çerçeve Anlaşma Protokolü’nde şu başlıklar yer alıyordu: İyileştirme, Ücret Zamları, Maktu Ödemeler, Yemek Yardımı, Ek Ödeme, İşyerine/İşletmeye Özgü Sorunlar, Alt İşveren Sorunları, Geçici İşçiler, Toplu İş Sözleşmesi Yürürlük Başlangıç Tarihleri, Geçici Ödeme, Ek Madde, Farkların Ödenme Zamanı.

25 yıldır imzalanan çerçeve anlaşma protokolleri bağlayıcı değildi. Gücüne güvenen sendika çeşitli yol ve yöntemlerle daha özel haklar alabilirdi. Artık bu yol kapanıyor.

Bu yeni uygulama konfederasyonların elini güçlendiriyor; ancak konfederasyon yönetimine muhalif olan sendikaların tepkisini de çekeceğe benziyor.

Getirilmek istenen düzenleme, kamu görevlileri veya kamu çalışanları için uygulanagelen düzenlemeyi andırıyor.

Kamu çalışmalarının toplu pazarlık haklarını düzenleyen 4688 sayılı Kanuna göre Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti Başkanının imzalayacağı toplu sözleşme, hangi sendikaya üye olursa olsun tüm kamu çalışanları ve ayrıca sendika üyesi olmayan kamu görevlileri için de bağlayıcıdır.

Bakalım 2019 yılında bu düzenleme nasıl uygulanacak.